СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 171. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 2-го вересня 1943. — No. 171. Jersey City, N. J., Thursday, September 2, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

АВАНС І ПРИЗНАННЯ ДЛЯ АЙЗЕНГАВЕРА ЗА ПЕРЕМОГУ В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ

ВАШИНҐТОН. — З нагоди закінчення камманії в Північній Африці президент Рузвелт почесно відзначив начального команданта американських і всіх аліянтських збройних сил в Европі Двайта Д. Айзенґавера, авансуючи його з ранґи ґенерала-полковника до ранґи ґенерала-майора. Крім цього ґен. Айзенгавер дістав медалю Визначної Заслуги, тобто жмут золотих дубових листків. Водночас президент затримав начальника ґенерального штабу ґен. Джорджа С. Маршала на його становищи після чотиролітньої служби, хоч є звичаем звільняти начальників штабу після вислуження чотирьох літ.

4 МІЛІОНИ ДІТЕЙ ЗАНЯТИХ ПЛАТНОЮ РОБОТОЮ

ВАШИНҐТОН. — Военна Комісія Людської Сили видала розпорядок, щоби не приймати до праці в военнім промислі молоді нижче законного віку, який допускає дітей до праці. Провірка виказала, що деякі стейти обнизили вік для принимання молоді до праці, а багато молоді працює незаконно в підприемствах. Обчисляють, що яких 4 міліони молоді у віці від 14 до 17 літ заняті тепер роботами в крамницях, та в різнородній услузі, а зпоміж них 500,000 у фабриках.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС ЗА ЗАПЛАТУ ВІД ВСТУПУ ДО КОПАЛЬНІ.

ВАШИНҐТОН. — Джан Л. Луис, президент юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, віддав іменем юнії до вирішення суду справу заплати майнерам за час від вступу до копальні. Судовий процес відбудеться в федеральнім дистриктовім суді в Бермингем, Алабама, де підприемство виплатило 9 майнерам таку платню, заки Военна Робітнича Рада це заборонила.

ДАЮТЬ БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ ЯК ВИПОВНЯТИ ПОДАТКОВІ ДЕКЛЯРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Колектор внутрішних скарбових Доходів оголошує пригадку, що на 15. вересня мають бути внесені податкові деклярацї за перший піврік 1943. р. Податковці, що зголосили декляраціо 15. березня, дістали вже відповідні друки з інструкціями. Хто перше не мав відповідного доходу, а тепер його має, обовязаний вислати декляраціо до місцевих бюр, де такий податок платиться. У тих бюрах можна засягнути безплатної поради, як такі деклярацї виповняти.

ШУКАЮТЬ ЗА НОВИМИ ДЖЕРЕЛАМИ НАФТИ ПО ЦІЛОМУ СВІТІ.

ВАШИНҐТОН. — Найновіша федеральна аґенція, Петроліюм Різерв Корпорейшен, приготована поробити розшуки по чужих краях, щоби відкрити та розвинути нові джерела кипячки для безпосереднього вжитку. Корпорація дістала покищо міліон долярів капіталу, а її праця покрита тайною на лад военних тайн. Круг діяльности нової корпорації обіймає цілий світ і вона приймає всякі пропозиції для уложення пляну.

НОВІ БОМБЕРИ ПЕРЕЛЕТЯТЬ ОКЕАН.

ВАШИНҐТОН. — Начальний командант летунства Злучених Держав ґен. Г. Г. Арнолд оголосив в друкованім листку „Армі Орднанс" видосконалення нових бомберів, які зроблять карликами досішні Америкаянські Літаючі Фортеці. Нові бомбери можуть взяти пів ваґона бомб, перелетіти з ними понад океан на поле акції і вернутися назад до Злучених Держав. У нових бомберах будуть використані всі досвіди з теперішної війни.

ВИСТРІЛЯВ РЕВОЛЬВЕРОВИЙ ЛАДУНОК В НАПАСНИКА ДОЧКИ.

НЮ ОРЛІНС (Луизіяна). — Лютенент-командер Джан П. Воґт, з прибережної сторожі Злучених Держав, прийшов на поліційну стацію, щоб розпізнати напасника на свою 9-літню дочку. Коли донька вказала на чоловіка, який хотів її насилувати, батько у приступі жалю вхопив за свій револьвер і вистріляв у підозрілого всі набої. Потім вхопив ще за другий і вистрілив два рази. На щастя командант був такий нервовий, що лише дві кулі легко пострілили чоловіка. Команданта випущено на волю.

ВИНАЙШОВ ЗАПАСКУ З ПЛАСТИКУ.

БЛУМФІЛД (Ню Джерзі). — Джан Кер, робітник в Ото Авіейшен Корпорейшен, винайшов новий рід пластику, який заступає ґуму. З нього виробив він запаску для забезпеки робітників перед скірними недугами в часі праці. Запаску можна вживати лекше ніж „оверола" і вона непромакальна не лише для води, але і для різних хемічних течей. Пластик сім разів лекший від ґуми і запаску можна буде носити у кишени як хустку.

Чорчил запрошує Росію на потрійну Аліянтську конференцію

КВЕБЕК (Канада). — Британський премієр Винстон Чорчил, виголосив промову з тутешньої цитаделі, яку передано через радіо. Він перейшов коротко терпіння Франції і заслуги Канади, а опісля згадав про відсутність Росії на конференції в Квебеку. Він оправдав Сталіна в тому, що він досі не брав участи в аліянтських нарадах, а потім запросив Росію до спільних нарад над кінцевими плянами для перемоги і над постійним порозумінням для забезпечення мира державами Аліянтів. Чорчил заявив, що він і президент Рузвелт будуть витривалі в домаганню, щоби Росія взяла участь у конференції в недаленкій будуччині. Про другий фронт Чорчил висловився так, що це прийде відповідно до потреб военних плянів, а не для політичних цілей. Фронт у Франції, який Аліянти створять, Чорчил вважає третим фронтом, а другий вже є, то є той, що є на Середземнім морі.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ ПОЛЬЩІ СВОБОДУ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт повторив ще раз запевнення, що „міліони поневолених в Европі діждуться справедливости й свободи після війни". З нагоди покінчення четвертого року війни польський президент Вадислав Рачкевич вислав телеґраму до Рузвелта з подякою за оборону Польщі. Рузвелт відповів, що боротьба Польщі проти націстівської аґресії є інспірацією для Америки і це запевняє перемогу Аліянтам.

ОБУРЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ПРОТИ НЕПРАВДИВИХ ПИСАНЬ ЖУРНАЛІСТА

ВАШИНҐТОН. — Незвичайний вислів президента Рузвелта проти писання журналіста заінтересував ввесь журналістичний світ. На пресовій конференції в Білому Домі поставлено запит до президента Рузвелта в оправі коментарів секретаря стейту Кордела Гола на вислів ґазетного колюмніста і радіового коментатора Дру Пірсона. Пірсон написав, начеб то Гол хоче, щоб Росія кривавилася до самої смерти. На це президент сказав, що таке писання це зразок журналістичної брехні, зрештою це загально звісно, сказав президент, що цей ґазетяр є хронічним брехуном в писанню своїх статей.

Рузвелт заявив теж, що Гол був надто чемний у своїх висловах, бо таке писання шкодить не лише державі, до якої письменник належить, але теж і всьому журналістичному світови. При цій нагоді Рузвелт звернув увагу, щоб журналісти почували більшу відповідальність за свої писання.

В Англії публика бажалаб чути про дальші постійні наступи на великі розміри

ЛОНДОН. — Дру Милтон, американський кореспондент, пише про враження, яке викликала промова британського премієра, Винстона Чорчила, виголошена через радіо з Квебекської Цитаделі. Хоч як британці поважають і люблять свого премієра, та мають до нього повне довіря, коли він щось скаже чи не доповість, то тим разом вони таки не дуже вдоволені з його останньої промови. Але то тільки тому, що були певні почути від Чорчила щось „сензаційного", а такої сензації не було. Цю сензацію вони надіялись почути в першу чергу щодо дальших военних операцій. Загал думає, що Аліянти є тепер у дуже доброму положенню, що віднесли поважні перемоги та мають усе готове до дальших перемог, а виглядає, що є якась перерва. Та ті, що менш більш знають, що ухвалено в Квебеку, запевняють, що незабаром усі почують про не одну велику „сензацію" на фронтах. І то таку, з якої навіть Сталін буде вдоволений. Британці звикли, що Чорчил говорить до них у стилю, що їх ждуть ще нові жертви крови і майна, а піт у праці, а тим разом вийшло, що премієр властиво вимагає від них тепер головно — терпеливости і контрольованого оптимізму. Найбільше вдоволені британці тим, що Чорчил запевнив, що Аліянти змагатимуть відбути конференцію разом з Сталіном, щоби обговорити цілу низку політичних питань, включно з тими, що повстали наслідком перемог Аліянтів на Середземнім морі.

АЛІЯНТИ ВИСАДЖУЮТЬ КОМАНДОС В ІТАЛІЇ, КАЖУТЬ НІМЦІ

ЛОНДОН. — Німецьке радіо передало, що яких 400 британських командос висіло на італійську землю при допомозі аліянтської фльоти та з повним виеквіпуванням, щоби здобути причал, при помочі якого можнаб пробувати висаджувати на беріг більшу скількість війська. Військові кола в Лондоні про це нічого не знають. Але кажуть, що це не є виключене, що таке могло бути, бо Аліянти вже кількома наворотами висаджували командос на італійську землю. Німці кажуть, що всіх тих командос знищено чи вилапано, а тільки 30 втікло в калябрійські гори. Англійці відповідають, що як так є, то значить, що ціль командос зістала осягнена. А военне знаряддя, яке вони мали з собою, призначене для італійського підпілля. Ще далі кажеться, що так виглядає, що ґен. Айзенговер задумує вдарити в Італію саме з сторони Калябрії й Апулії. Знову інші кажуть, що Аліянти спершу займуть Корсику і Сардинію, заки зачнуть інвазію самої Італії. В Берліні заявив пресовий референт міністерства заграничних справ невтральним кореспондентам, що Аліянти готовляться на Середземному морі до нової інвазії, яка зачнеться з полудневої Італії, або полудневої Франції.

ЩЕ ОДИН ЛІТАЮЧИЙ ВЕЛИКАН. — Саме тепер будують у заводах Кайзера ось такого літака-великана для перевозу вантажу. Він буде майже тричі більший від подібних літаків, що їх тепер уживаємо. Погляньте на Літаючу Фортецю, що є нагорі, та на другого американського бомбера. зправа, а будете мати поняття, що це за великан.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА ПРОЛОМИЛИ НІМЕЦЬКУ ОБОРОННУ ЛІНІЮ НА ПІВНОЧІ

ЛОНДОН. — Німецький фронт зачинає ломитись в Советах вже і в тому місці, де він був досі найсильніший. По наглім заломанню на полудні й залишенню німцями Таганрогу, заломлюється цілковито вже і фронт на півночі, де советські частини наступають повною силою з двох боків на Смоленськ. В тому місці, де советські війська заняли Дорогобуж і Єльню, вбито й полонено в одному дні до 5,000 німців. Понуненося вперед на яких 30 миль.

Вицофуються теж і з північної України.

Звідомлення з фронтів окремо підносять, що отсе перший раз вдираються советські частини в північну Україну, що досі була весь час в німецьких руках, себто від того часу, як її німці перший раз заняли. В наступах на тому фронті, що зветься Сієвським, занято багато міст і сіл, між якими є такі як Глухів і Рильськ.

Певні, що здобудуть Смоленськ.

Военні комунікати ще дають до зрозуміння, що советська военна команда певна, що здобуде Смоленськ в короткому часі. В такому випадку німці втратилиб найбільш укріплену їхню твердиню.

Під Харковом далі бої.

Звідомлення подають ще й про здобуття дальших міст і сіл на фронті на захід і полудне від Харкова.

В таганрозькій окрузі далі наступають.

З полудневого фронту доносять, що в одному дні вбито і полонено до 3,000 німців та звільнено повно дальших міст і сіл.

СТАЛІН ЗАРЯДЖУЄ НАРАЗ АЖ ДВА САЛЮТИ.

МОСКВА. — Сталін видав в однім дні два денні приказн і зарядив подвійний салют. В першому приказі згадав про офензиву в напрямі на Смоленськ, заряджуючи дванацять вистрілів з 124 гармат. В другому приказі зарядив такий самий салют з нагоди советського пролому на Сієвськім фронті.

„ДЕРЖАТИСЬ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ" — ПРИКАЗ ДЛЯ НІМЦІВ.

МОСКВА. — Александер Верт подає у своїй кореспонденції до „Ню Йорк Таймс", що дехто думає, а то й пише, що советська офензива в Україні іде дуже легко, бо німці вицофуються, щоби вирівнати свою оборонну лінію. Верт твердить, що це неправда, та що німці борються дуже завзято. Каже, що німецькі полонені подають, що їм буде приказано держати Орел „за всяку ціну". Інші полонені стверджують, що таке саме було й деінде. От про Харків каже полонений, що їм сказав полковник, що „Фірер і Німеччина ніколи не простять їм того, що втрачено Харків". Кажеться далі, що хоч Харків є в руїнах, то навіть тоді, як німці вже його втратили і держались в Люботині, то й там приказано держати цю місцевість „за всяку ціну", бо звідтам буде можна лекше розпочати новий наступ на відбиття Харкова. Німці теж кидали всі можливі сили, щоби вдержатись хоч під Харковом.

ЗАВЗЯТА ПОВІТРЯНА БОРОТЬБА В ІТАЛІЇ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПОЛУДНЕвій АФРИЦІ. — Американські кореспонденти доносять, що отсе перший раз доводиться американським летунам стрінути на Середземному морі, а властиво в самій Італії, такий сильний повітряний опір, якого досі ніколи не було. Завдання аліянтських літаків тепер таке, щоби цілковито винищити в полудневій і центральній Італії усі можливі комунікаційні звязки, головно залізничі. Ясне, що це підготовка до інвазії. Бомбардовання відбуваються день за днем без великого спротиву. Тому здивувало американців, як одного дня побачили, що проти них вилетіло 75 німецьких бомберів. Прийшло, як подають кореспонденти, до небувалої, дикунської, повітряної боротьби, підчас якої знищено 17 ворожих бомберів. На протязі 24 годин втратили Аліянти на тому терені 15 літаків, що вважається найбільшою втратою за останні дні. Звичайно американці бомбардують днем, а британці й канадійці ночами.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБЕРИ В АКЦІЇ З АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Від понеділка вилітають як день так ніч формації Американських Літаючих Фортець до Німеччини і Франції для бомбардовання важних военних обектів. Те саме, очевидно, робить і Британська Повітряна Сила. Ще далі бомбардується Рур, а в Франції летунські поля та фабрики военного знаряддя. Кажуть, що понад Англійським каналом літають весь час цілі повітряні фльоти. Одні з налетом, другі з поворотом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРІЩИТЬ ВІД БАЛТИКУ ДО БАЛКАНУ

Стоїмо перед такими подіями, що німці мусять вдержуватись терором уже навіть у Данії. А в Болгарії може наступити подібне кожної хвилини.

Щож це означає? Відповідь на те дуже проста: Повстає буря проти націстів навіть у тих краях, де вони пробували бути „лагідними", з якими вони хотіли бути в „приязні", та в яких Ґестапо не гуляло, як в краях „підбитих", де націстська влада була всевладною.

Ось так приходиться німцям витати пятий рік війни. Зачали вони її від великих триюмфів і великих парад у Берліні та заповітів, що німецький літак, що бомбардував тоді як день так ніч Лондон та Анґлію, ніколи не допустить, щоби ворожі літаки досягли німецьку столицю. А сьогодня безсильний Берлін ожидає того, що сталося з Гамбурґом чи з багатими колись містами в Рур. Тому чотири роки німецьке радіо зачинало кожного дня воєнні звідомлення від сурм та музики на знак великих перемог, а сьогодня мусить здебільша мовчати навіть не так тому, що нема що доброго заповідати, але просто тому, що заставляють його до цього аліянтські літаки та бомбардовання.

В таких обставинах, про які отсе згадуємо, треба вважати дуже людяною ось ту поведінку президента Рузвелта, якою він взиває німецький нарід опамятатись хоч тепер, скинути націстську владу і безумовно здатись на ласку і неласку Аліянтів, бо таким чином ще багато вратують. А особливо знаменне є те, що президент Рузвелт у своїм останнім заклику відразу відрізнив Гітлєра і націстів від німецького народу, даючи цьому народови до зрозуміння, що „безумовна здача" з усіми консеквенціями, і то найгіршими, відноситься тільки до Гітлєра і тих найвищих націстських верховодів, що найбільше завинили. Німецькому народови запевнив президент Рузвелт від імени Аліянтів навіть у теперішній хвилині, коли Аліянти всюди перемагають, а націстська влада всюди підкопана, що Аліянти і про нього подумають, щоби він міг зажити в спокою і економічній забезпеці. Супроти цього, як бачимо, є ще дана німецькому народови нагода зупинити непотрібний пролив крови та вкоротити війну і свої власні терпіння.

Що зробить німецький нарід, певно не знати. Аліянти рахуються з тим, що націстська влада має ще силу, та що ще забере часу, заки вона буде цілковито зломана. Значиться, що ще буде завзята боротьба, хоч може коротка. Саме на те останнє вказують останні події в Европі, бо поневолені націстами народи всюди підносять голови. Не хочуть мати до діла з націстами навіть ті держави чи народи, що ніби їм були „прихильні", бо були змушені обставинами стояти ніби по їхньому боці. Так є, але проте таки ще не кінець війні. На це й треба памятати на домашньому фронті.

Свобода від нужди

Наче на потвердження, що свобода від нужди, є в світі можлива, президент Рузвелт уживає всього свого впливу для забезпеки такої свободи в Америці. Це, на його думку, можна зробити дорогою суспільної забезпеки („сошел секюриті"), яка вже існує в Злучених Державах від 1935 р., але не є вистарчальна. Отже тому у конґресі були поставлені внески (сенаторами Ваґнером і Моріом та конґресменом Динґілем), щоби цю забезпеку поширити і на тих людей, які досі не є забезпечені.

Новий плян має підтримку Американської Федерації Праці, бо наділі ця орґанізація найбільше за ним побивається і предложила готовий начерк цього пляну. Обстоює його теж і Коґрес Промислових Орґанізацій (СІО), а противні йому деякі впливові члени конґресу тому, що він накладає величезні тягарі в роді нового податку. Тому, що впродовж війни податок від платень і так великий, а крім цього теперішний закон про суспільну забезпеку вимагає збільшених доплат на цей фонд у висоті 3 відсотків, члени конґресу думають, що новий тягар буде такий великий, що дуже важко буде його двигати. Отже опозиція проти нового пляну має свій практичний підклад.

Одначе без огляду, як довго боротьба за новий плян буде тривати, нема сумніву, що він в якійсь формі буде ухвалений як закон хочби тому, що подібне цілковите забезпечення „від колиски до гробової дошки" вже існує в Англії.

Головні засади нового пляну проголосив Рузвелт у своїй промові по радіо 28. липня, як засоби допомоги для вояків, що вернуть ветеранами із теперішньої війни. Та це забезпечення обійме не лише ветеранів, але й усіх людей навіть тих, що самі для себе працюють. Отже тому новим пляном будуть обняті і фармерські робітники та самостійні фармері, і домашні робітники-послугачі, і адвокати, лікарі та інші професіоналісти і самостійні бизнесмени, що працюють на своїм господарстві, як от продавці ґазет; дальше й стейтові та федеральні наємці-працівники й тим подібні. Отже до 40,000,000 вже тепер обезпечених прибулоб ще 20,000,000 нових. Обезпека обіймалаб теперішні ділянки, як обезпеку на старість та на випадок безробіття, але підвищалоб допомоги в таких випадках, напр. забезпека на старість по 65 роках життя досягалаб 120 дол. у місяць. На будуче суспільна забезпека булаб поширена на такі випадки: 1. Втрата заняття; 2. Неспосібність до праці й хвилева або й постійна недуга; — в таких випадках передбачена поміч медична у шпитали для наємця й його родини; 3. Виплата забезпеки на випадок смерти живителя родини; 4. Поміч робітницям в часі материнства. Для членів збройної сили Америки, що вернуть з війни, забезпечена пенсія на випадок каліцтва; часового безробіття, поки не найдуть заняття, а також поміч у вишукуванню заняття, між ін. також поміч у вишколенню для нового заняття.

Це є дуже широкий закрій допомоги. Колиб він удався в практиці, це булаб справді забезпека від недостатку. Щоб його перевести, уряд мусить створити одноцільну крайову („національну") систему суспільного забезпечення з відповідними друками й книжечками і позбутися, як це є тепер, доплати стейтів та подвійного книговодства. Натомісць має бути створений один великий крайовий фонд суспільної забезпеки, а до нього малиб вплачувати свої вкладки по 6 відсотків від платні і наємці і господарі-підприємці, разом на фонд йшлоб із заробітків аж 12 відсотків. У мирні часи це може й не надто велика оплата, коли зважити, що робітник дістає всесторонну забезпеку та допомогу, але що робити з таким податком у воєнні часи, коли теперішні оплати вже досягають 20 відсотків, а нові податки вже опрацьовує департамент скарбу?

Одна велика полекша булаб при адміністрації соціяльної забезпеки, бо булиб бюра по різних осередках і не треба булоб оплачувати окремо стейтових, а окремо федеральних урядовців. Таксамо облекшений був би спосіб вплати та виплати забезпечення при помочи книжечок для наємців, бо в цих книжечках наліплювалиб купони-марки підприємці, головно для таких робітників, що з конечности роблять так звану сезонову роботу і мусять переноситися з місця на місце. Одначе це вже справи технічні, які можна придумати для облекшення введення й існування пляну, а які можна оперти на досвіді в Англії, або змінити на підставі будучих досвідів в Злучених Державах. Вже теперішний досвід, переведений на існуванню й виконуванню закона, буде великою помічю при виготовленню нового федерального закона. Головною перепоною будуть фінансові тягарі. Коли знайдуться способи ці тягарі наложити відповідно до платничої сили людини, не повинно бути дальших труднощів у забезпеці „свобід від нужди".

Проф. Микола Чубатий.

ЗАМАЛО Є ЗНАТИ СУХІ ФАКТИ, ТРЕБА РОЗУМІТИ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

II.

Четвертий закон української історії є, що не все всі сусіди українського народу були йому рівно небезпечні.

В історії цілого світа одні народи ростуть в силу, другі падуть, а то й цілковито зникають і перестають існувати. Сильний та загрозливий сусід нині, може статися за сто-двіста літ не то незагрозливим, але найкращим союзником у боротьбі проти нового противника, що за той час поріс у силу. Тому, будучи в історії реалістом, треба брати речі нераз так, що сильніший є „гірший", а слабший „з конечности" стає „ліпшим". Саме так є в українській історії з сусідами українського народу.

Берім наприклад, нинішний стан. Діточою наївністю є думати, щоби 23 міліони поляків (себто західний сусід України) зі своєю вбогою землею могли винищити 40 міліонів українського народу, що зовсім іншої культури, власника багатої землі. Але це може зробити московський нарід, два рази такий чисельний як український, з великими багатствами своєї та української окупованої землі, що дають йому до цього силу. Колиб він стосував впродовж сто літ такі способи правління, як стосував у відношенні до українського народу впродовж останних двацять літ, то може це осягнути, що української окремої нації не буде.

Розуміти буде українську історію той, хто знає, що таке відношення сил не було все у Східній Европі, воно мінялося вже чотири разів за часів нашої української історії. Перед 13-тим століттям найгрізніші для України були степовики. Потім від половини 13-го до 15-го століття найгрізнішим ворогом українського народу були татари, нині такого ворога український нарід взагалі немає, бо татари стали слабим народом. Від 16-го до 17-го століття влючно найгрізнішим противником українського народу були поляки, бо це була тоді найбільша потуга на сході Европи, а українська багата земля була одним із філярів тої потуги. Московщина тоді була слабою державою, що не брала ще навіть участи в справах Европи. Проте не диво, що українська козацька історія, народні пісні, ціле душевне наставлення українського народу було звернене колись проти татар та Польщі.

Від половини 17-го століття відношення сил у Східній Европі основно почало мінятися. Польща стала скоро слабнути, а Московщина рости саме черес загарбання української землі, пізніше через доступ до Чорного моря. Від російського царя Петра І., себто від початку 18-го століття, Московщина стала вже потугою, Польща слабою державою. Вирішилося це 1709 року в битві під Полтавою, коли то український нарід зірвався до бою за незалежність України під проводом гетьмана Івана Мазепи. На початку 18-го століття перший раз в історії Польща та Туреччина були вже союзниками України проти Московщини.

Потім Польща як держава перестала на сто пятьдесять літ існувати, а коли й відродилася в останній світовій війні та відродилася вже як слаба держава, що могла заподіяти шкоду українському народови, але тільки на його західній території, й тільки завдяки повній слабости Московщини, що на короткий час потонула в анархії комунізму. Ніколи вже Польща не всилі загрожувати цілому українському народови, бо до того заслаба. Не важне це, чого неодин польський фантаст бажав би собі, але важне це, що поляки є в силі зробити. Фактом є, що Польща перестала бути найгрізнішим противником для цілости українського народу, але ним стала від 18. століття Московщина, перехрещена від Петра І. на Росію. Це є історична дійсність і кожен, що хоче розуміти азбуку українського політичного життя, мусить це зрозуміти.

Річ природна, що лежить в інтересі московського народу все робити, щоб українські люди того не розуміли. Над тим працювала повних сто літ ціла школа російських істориків, щоби представляти українцям як головного ворога українського народу тільки Польщу, а Московщину як старшого брата. Лежить в інтересі Московщини ось так писати і говорити, щоби відвернути увагу українських людей від головної та найгрізнішої небезпеки для українського народу, себто з боку Московщини, що йде ясно і пляново на знищення українського народу як окремого народу,

Коли цього дехто з українських людей не розуміє, то це доказ, що в них немає всеукраїнського думання, що у тих людей немає ще правдивого українського соборництва, бо вони тільки думають думками хуторянина, мешканця Західної України, де ще, й тільки там, істнує польська загроза. Треба розуміти історію українського народу, щоб вхопити її головний нерв. Треба пізнати, що є грізні небезпеки для українства та є теж побічні, вкінці є дрібні небезпеки, що вже не в силі загрожувати істнуванню, ні навіть цілости українського народу.

На жаль це нерозуміння історії українського народу нині серед більшости українсько - американської інтеліґенції прямо загрозливе. В пресі ще й нині нагадується про боротьбу козацтва за віру, за народ, за волю в такий спосіб, що забувається, що вже два вороги, з якими боролося наше геройське козацтво, уступають з поля бою. Один за одним. Татари цілком зникли, а поляки зникають вже на наших очах як сильний противник українського народу, бож по тій світовій війні Польща вийде ще слабшою ніж була перед теперішньою війною, а тим чином для українського народу менше грізною, як була нею досі.

Можуть собі різного типу демаґоґи закидати авторови тих стрічок на спілку з комуністами польонофільство. Це йому байдуже, що думають ті, що не розуміють української історичної азбуки, або не хотять ніби її розуміти, бо мають в тім свої інтереси. Я вважаю моїм обовязком, як українського історика та сина українського народу, у ті переломові часи для українського народу сказати американським землякам усю правду, яка хіба ясна як білий день.

Пятий закон української історії є, що український нарід досі успішно боронився проти напастливих сусідів.

Є ще пятий факт, який набирає характеру історичного права, а це, що український нарід без бою не здавав своєї позиції та не зрікався ніколи права бути господарем на власній землі; досі боронив він рідну землю успішно, навіть й без власної держави, тільки коштом припинення розвою своїх вроджених талантів.

Коли ввійдемо у давніші часи, перед початком української історії, то побачимо, що та боротьба ведеться вже понад три тисячі літ зі змінним щастям. Всежтаки український нарід зубами та руками тримається своєї землі донині. Раз був на возі, другий раз під возом, раз цофався взад у безпечнішу лісову, північно-західну полосу, то знов з повною животною силою прямував до свого природного призначення, до Чорного моря. Животність українського народу наповняє нас оптимізмом, що він як вже нераз в передісторії та в історії, вкінці таки ще в наших часах стане паном на власній землі, хіба що найдеться такий окупант, що рішиться фізично винищити українських людей, принайменше у такій скількости, щоб неактивній меншині накинути вже свою культуру та втягнути у свій національний орґанізм.

По консервативним ставистичним обчисленням, стверджено, що український нарід зменшився за двацять літ червоного володіння над Україною напевно на 8 міліонів. Колиб дотеперішний режім в Україні не змінився, можна думати, що за сто літ українці найшлиб ся в Україні в меншині себто, що українська земля сталаб власністю москалів окупантів раз на все! В це треба добре вдуматися різним українським москвофілам доброї віри; це треба теж розуміти різним українським хаотикам, що легкодушно міняють політичну шкіру, не здаючи собі справи, про яку це велику ставку йде гра в наші часи. Іде про істнування українського народу; тому не можна кидати нерозважними обвинуваченнями направо та наліво, бо це вода на млин противника.

Шестий закон української історії наказує українцям відділитися від Московщини.

Якщо український нарід хоче жити та дістати повну змогу розвивати свої талани та використовувати багатства своєї землі на власну користь та на користь усього людства, він мусить стати повним паном на власній землі. На це Московщина добровільно ніколи не погодиться. Як і не погодиться на подібне супроти інших народів, що так само загрожені червоною Московщиною у своїм істнуванню. Звідси і природний союз між тими усіми народами. У своїм істнуванню комунізм як виразник та могучий засіб російського завойовництва є загрозою українського народного життя, бо українство та московський комунізм це огонь та вода.

Дальше українським людям треба добре тямити, що духовий мур між українським народом та московським не надто високий, бо ніде правди діти, москалі та українці належать до спільної ґрупи трьох східно-европейських народів східної культури. Отже духово українці таки ближчі москалям, ніж полякам як людям західної культури. Через це при низькій національній свідомости цей мур духової окремішности стає ще нижчий. І це саме є причиною істнування в українців такої дивовижі, якої нема у ніякого другого народу, москвофільства та малоросійщини, себто людей українського походження, української мови та українського цілого способу життя, які одначе себе вважають за москалів. Це треба добре тямити укарїнським людям та нічого не робити такого, що такий духовий мур між українцями та москалями ще більше обнижує. Саме ціль московської політики, почінаючи від Петра І., є та, щоби цей мур української та московської окремішної духовости руйнувати та Україну зробити тільки ґеоґрафічним поняттям, провінцією московського народу, який став би власником великих багатств України.

Оце головні закони історії українського народу та його сусідів. Їх треба вірно представляти американцям. Та зокрема треба собі виписати, щоб не микитити блудними стежками та навіть в добрій вірі не робити щось такого у ці історичні часи, що тільки йде на користь тих, що багатства української землі хотять собі присвоїти, знищивши український нарід як окрему націю.

(Кінець).

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ФЕДЕРАЛЬНИХ БЮР.

ВАШИНҐТОН. — Від часу нападу на Перл Гарбор федеральний уряд переносить бюра своїх аґенцій з Вашинґтону до більших міст в різних сторонах Злучених Держав. Досі перенесено 38 бюр, які дають працю 17,000 бюрових наємців. У Вашинґтоні остало при бюровій праці 280,290 федеральних наємців, а ще прибувають свіжі, як це заявляє Комісія Цивільної Служби.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

29)

— Так то, так, — говорив далі Стасюра, — розпустилися наші кривдники, та й бувають, збиткуються над робучим народом, бо що то, добре їм діється! І чим довше гляди та слухай, тим більше біди та кривди народної, тим більше у них багатства та достатку. От тепер народу до Борислава пре видимо-невидимо, бо всюди по селах голод, посуха, слабість. А й тут хіба ліпше? День поза день видаю по закавулках слабих, голодних, незарібних людей; лежать і стогнуть і ждуть хіба тільки смерті, бо людського змилування вже давно перестали ждати. Та й тепер, адіть[34], плату нам уменшили і з кожним тижнем уривають все більше, годі вижити з неї! Хліб чимраз дорожчий, а ще як цього року не зародить, то прийдеться нам усім тут гинути. Оце кривда, котру всі ми терпимо, котра всіх нас гложе до кості, а на кого її закарбувати, я й сам не знаю!...

Старий виговорив це живішим, ніж звичайно голосом, і з тремтячими від зворушення губами, а висказавши, поглянув по всіх і зупинив свій погляд на понурім лиці Андруся Басараба.

— Так, так, правда твоя, побратиме Стасюро, — закричали всі присутні, — це наша загальна кривда: бідність, безпомічність, голод!

— А на кого її закарбувати? — спитав удруге старий. — Чи зносити її терпеливо, ту найбільшу, загальну кривду, а тільки карбувати ті дрібні, часткові, що складаються на ту велику?...

Андрусь Басараб глядів на Стасюру і на всіх інших побратимів зразу понуро і ніби рівнодушно, та вкінці на його лиці заясніло щось, немов скрита на дні в душі радість. Він устав з місця і випрямився, досягаючи головою аж до повали невеличкої хатини.

— Ні, не терпіти нам і тої загальної кривди, а хоч і терпіти, то не покірно, не тихо, мов та стрижена вівця. Всяка кривда мусить бути укарана, всяка неправда мусить німститися, і то ще тут, на цім світі, бо що за суд буде на тім світі, цього ми не знаємо! І чи ти гадаєш, що, карбуючи всі ті дрібні часткові кривди, ми забуваємо про загальну? Ні! Адже кожна й найменша кривда, яку терпить робучий чоловік, це частка тої загальної, народної кривди, що всіх нас давить і гложе до кості. І коли прийде день нашого суду і нашої кари, то чи ти думаєш, що не німститься тоді й загальна наша кривда?

Стасюра сумно якось похитав головою, немов у душі своїй не зовсім вірив Басарабовій обіцянці.

— Гай, гай, побратиме Андрусю, — сказав він, — німститься, говориш? Уже те одне, що не знати, коли то ще буде... А друге: що нам з того, що колись може й німститься, коли нам тепер від того не легше терпіти. А хоч і німститься, то чи думаєш, що опісля легше буде?...

— Щож бо ти, старий, — крикнув на нього з грізно блискучими очима Андрусь, — розжалобився, не знати чого! Тяжко нам терпіти! Хібаж я того не знаю, хіба всі ми того не знаємо? А хто зможе так зробити, щоб ми не терпіли, щоб робучий чоловік не терпів? Ніхто, ніколи! Значить, терпіти нам до суду-віку та й по всьому. Тяжко це, чи не тяжко, що то кого обходить? Терпи і мовчи, не показуй іншому, що тобі тяжко. Терпи, а як не можеш вирватися з біди, то бодай мстися за неї, це хоч трохи влегшить твого болю. Така моя гадка, і всі признали, що вона правдива. Чи не так?

— Так, — відповіли побратими, але якимсь понурим голосом, немов ця правда не дуже їх радувала, не дуже припала їм до серця.

— А коли так, — говорив далі Андрусь, — то нічо й гаятися. Розповідайте далі, хто знає про яку кривду.

Він сів. У хатині стало тихо. Почав говорити Матій. У його сусідстві вмер робітник у темній комірчині; як довго там лежав, відколи слабував, цього ніхто не знає, і домовласники нікому не хотіли того сказати. Говорять, що робітник мав трохи зароблених грошей, а коли заслаб, домовласники відібрали від нього гроші, а його потім морили голодом, держали взаперті, поки не вмер. Тіло було страшенно сухе, давно немите і синє, як боз. Позавчора ночувала якась жінка у другого сусіднього домовласника. Вночі злягла. Грошей у неї не було, і зараз на другий день викинули її з дитиною з хати.

(Дальше буде).

[34] Адіть — дивіться.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

PROCLAMATION

TO THE PEOPLE OF THE UNITED STATES

Proclamation

RECOGNIZING THE FACT that in carrying the war into enemy territory, we shall need greater amounts of money than any nation has ever asked from its citizens in all history, I, FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States of America, do officially proclaim that on Thursday, the ninth of September, 1943, the Third War Loan shall be launched.

As Commander-in-Chief, I hereby invoke every citizen to give all possible aid and support to this Third War Loan drive, not only so that our financial goal may be reached, but to encourage and inspire those of our husbands and fathers and sons who are under fire on a dozen fronts all over the world. It is my earnest hope that every American will realize that in buying War Bonds in this Third War Loan he has an opportunity to express voluntarily and under the guidance of his conscience, the extent to which he will "back the attack."

The American people supported well the first and second War Loan drives and in fact did even more than was asked of them. Our need for money now is greater than ever, and will continue to grow until the very day that Victory is won; so we must ask far more sacrifice, far more cooperation than ever before.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the seal of the United States of America to be affixed.

DONE at the City of Washington, this twenty-sixth day of July, in the year of our Lord nineteen hundred and forty-three, and of the Independence of [Seal] the United States of America the one hundred and sixty-eighth.

By the President:
CORDELL HULL
Secretary of State.

Franklin D. Roosevelt

3RD WAR LOAN

15 BILLION DOLLARS
(NON-BANKING QUOTA)

Starts Thursday Sept. 9

Back the Attack
WITH WAR BONDS

This Advertisement is a Contribution to America's All-Out War Effort by

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
A Fraternal Benefit Society

"SVOBODA"
Ukrainian Daily

Полегчі при найманні не-горожан на працю

Департаменти Війни, Фльоти і Справедливости видали разом з Морською Комісією новий розпорядок, який значно упрощує наймання чужинців на працю у фабриках, що виробляють літаки, або виконують інші державні замовлення. Згідно з тим розпорядком управи фабрик зможуть дістати дозвіл на допущення до праці не-горожан за два тижні, а то й швидше, від часу подання аплікації.

Разом з розпорядком голова Воєнної Комісії Робочої Сили чужинців в багатьох околицях, де є помітна недостача робочих рук.

Згадана Комісія підкреслює, що в стейтах Ню Йорк, Каліфорнія, Мішиґен, Месечусетс, Пенсилвенія, Ілиной і Ню Джерзі живе 69 відсотків усіх зарестрованих чужинців. У тих сімох стейтах також сконцентрована тяжка промисловість, яка виконує приблизно половину усіх важніших воєнних контрактів. У багатьох випадках виконання тих замовлень не можуть дістати стільки робітників скільки їм треба.

МекНат далі вказує, що нарікання фабрикантів на складну процедуру при найманні чужинців не все були оправдані, а то з двох причин. По перше, більша половина з 4,280,056 зареєстрованих чужинців походять з країв, що належать до Обєднаних Держав. Більше як третина, це бувші горожани невтральних або не-ворожих країв. Тільки 337,400, або менше як 8 відсотків походить з країв держав „осі" і вважаються „ворожими чужинцями. До них як відомо, не зараховується італійців, яких є 601,000, а з яких Департамент Справедливости зняв це окреслення. Розпорядок про спеціяльні дозволи на працю відносяться тільки до „ворожих чужинців".

По друге окремі дозволи на наймання „ворожих чужинців" потрібні тільки там, де фабрика виконує спеціяльні контракти, означені як „тайні", „довірочні" або „обмежені", або коли вона виробляє літаки чи летунський лаштунок. Велична кількість замовлень не належить до цієї кляси і до праці при тих замовленнях всіх чужинців можна наймати так як наймається американських горожан.

За останній рік уряд робив різні заходи, щоб влегчити чужинцям можливість найти працю. Основою тих заходів був розпорядок і заява президента Рузвелта з 11-го липня минулого року з закликом, що нікому не мається відмовляти праці тільки через те, що він не горожанин чи тому, що він давніше був горожанином іншої держави. Президент у тій заяві також назвав тих чужинців, які особливо заслуговують на увагу при приниманні на працю. До них належать почесно відпущені бувші американські вояки й моряки та горожани Обєднаних Держав і заприязнених републик.

Поодинокі департаменти правительства робили все, що в їх силі, щоб перевести в життя вказівки президента. Бюра Праці Злучених Держав одержали інструкції, щоб помагати чужинцям находити працю. Де цього треба, там вони обовязані помагати робітникови - чужинцеви виповнити потрібні аплікації. Вони також обовязані повідомляти уряд про труднощі, які в їх округах стрічає наймання на працю чужинців.

Під впливом таких і тим подібних вказівок і розпорядків в багатьох фабриках, що мають спеціяльні контракти з урядом, управи приймають на працю чужинців, коли вони подались за перші горожанські папери або коли докажуть, що були почесно відпущені з армії. Є ще, одначе, підприємці, які чи то не знають, чи не хочуть знати, що це є не тільки законний, але урядом допоручений спосіб поступовання. Ще дуже часто можна стрінути підозріння й нахил припускати все найгірше про людей, що говорять кепсько по англійськи або виглядають „по форейнерськи".

Про це П. МекНат каже, що „таке поступовання можна вправді розуміти, та годі його оправдати, особливо, коли від нього терплять не тільки невинні люди, але й наша загальна воєнна продукція. У цій ділянці існує величезне поле для освідомлюючої праці у кожній громаді, де треба витворити настрій зрозуміння й терпимости. Над цим повинні призадуматись і над тим маліб працювати місцеві провідники, тому, що це причиниться до скріплення демократичного духа в цілій країні".

У згаданому на початку розпорядку про упрощену процедуру при найманні на працю чужинців при спеціяльних тайних і обмежених замовленнях, скасовано деякі дотеперішні вимоги, зменшено число питань, на які мається дати відповідь, та зроблено ще й інші полегчі, так, що аплікації можуть бути полагоджені за кілька днів, а не довше як на протязі двох тижнів. В цей спосіб ні підприємець так і робітник не мусітимуть довго чекати.

Разом з тим, за підписами секретаря війни Стимсона, секретаря фльоти Накса, генерального прокуратора Бидела і голови Морської Комісії Ленда пригадано всім підприємцям і контракторам, що згідно з розпорядком президента вони не сміють робити ніякої різниці між робітниками тільки через те, що вони належать до якоїсь іншої раси, чи є іншого походження. Про це у розпорядку сказано дословно так:

„Навіть при летунських чи спеціяльних контрактах, коли фаховий аплікант, якого послуг контрактор потребує, є чужинцем, і коли контрактор не має підстави сумніватись у його льояльність до Злучених Держав, він обовязаний співпрацювати з таким аплікантом у справі одержання ним федерального дозволу на працю". Відмова праці такому чужинцеви вважається зломанням постанови проти дикримінації, яка находиться у всіх державних контрактах. Вона також противиться принятій офіціяльно політиці американського уряду.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПОХОРОН ЛЮТЕНАНТА В. Р. КУЗЬМИ
В НЮАРК, Н. ДЖ.

В суботу дня 4. вересня, година 9. рано, зачнеться в українській греко-кат. церкві при Мортон вулиці в Нюарк, Ню Джерзі, жалібна відправа враз з похороном бл. п.

ВАСИЛЯ Р. КУЗЬМИ

років 23, лютенанта Американської Повітряної Сили, загинувшого підчас летунського нещасливого випадку. Покійний є сином відомих українських громадян, адв. Василя Кузьми і. пані Катерини Кузьма.

МАЮТЬ ОРГАНІЗУВАТИ „ДРУГУ УКРАЇНСЬКУ ШТУРМОВУ ДИВІЗІЮ".

СТОКГОЛЬМ, (ОНА). Робітничий тижневик в Швеції „Троц Альт" подав вістку, що німці вже організують другу українську штурмову дивізію в Галичині. Першу дивізію українського війська німці вислали до Райху, а тепер організують другу. Газета пише, що німці вербують тільки таких українців, які добре до них ставляться. Хто не одобрює німецької окупації, того німці до армії не беруть. Кажуть, що німецька військова комісія заявила, що вона воліє таких українців, які мають військове вишколення, але не з польської армії, тільки з старої австрійської. Хто служив при війську в Австрії, той має першенство.

„Троц Альт" завважує, що зогляду на те, що німці вербують тільки таких людей, що служили в австрійській армії, виходить, що українська штурмова дивізія на фронт не піде, бо вояки, які служили в австрійській армії вже люди старші і до ніяких боїв на фронті не надаються. Українська штурмова дивізія може буде вислана до Польщі або до Німеччини повинна вартову службу для німців.

НА ВЗІР ХРЕСТОНОСЦІВ.

МОСКВА. — Німецькі вояки вживають тепер як охорону сталевий щит, подібний до того, що його колись вживали хрестоносці. Щити ставлять перед боєвими лініями, щоб закривали вояків.

ФРАНЦУЗИ ЇДЯТЬ ЗДОХЛИНУ.

БЕРН, (Швайцарія), (ОНА). — Кореспондент Базильського „Нахріхтену" доносить з Віші, що в окупованій німцями Франції вже дійшло до того, що французи їдять здохлятину. Він пише, що у Віші чорний ринок поширився до тої міри, що навіть в одному із кращих місцевих готелів давали їсти здохлину. Розуміється, пише кореспондент, що власника прилапали й засудили, але це справи не направить. Німці так Францію ограбили, що нарід ходить босий і голодний. Навіть прихильники Лаваля вже переконалися, що наїздникам не в голові доля французького народу. Німці вивозять з Франції все, що можуть зарвати і як прийде зима, то французи зовсім не матимуть що їсти.

До Берна недавно приїхав один подорожний і розповідав, що німці довели Францію до тадого зубожіння, що одинокою надією французького народу остатись при життю є аліянтська інвазія европейського континенту. Інакшопо виходу для себе французи не бачать. Вони надіються, що Обєднані Держави остаточно рішаться отворити другий фронт і вигнати окупантів з Франції. Якщо так буде, то Аліянти можуть рахувати на те, що французький нарід їм поможе, бо там є сильні підземні організації, які вже від довшого часу чекають на інвазію Европи. Вони систематично підривають силу окупанта, але сами вигнати його не можуть.

Прибувший з Франції подорожний заявив, що Обєднані Держави можуть бути певні, що як прийде час на інвазію, то французький нарід спати не буде. Німці це знають і стараються ослабити підземний рух тим, що вивозять з Франції поживу і знесилюють французів голодом. Мовляв, як французький нарід не матиме що їсти, то йому й воювати відхочеться.

НІМЦІ ВИВЕЗЛИ З ГОЛЯНДІЇ 412,000 РОБІТНИКІВ

ЛОНДОН, 28. серпня (ОНА). — Голяндські державні кола в Лондоні заявили, що німецька окупаційна влада вивезла з Голяндії 410,000 робітників. З того числа до Німеччини вивезено 375,000, а до Бельгії і Франції 37,000. Крім високо кваліфікованих робітників, німці вивезли з Голяндії також велике число селян, яких примістили на забраних Советам землях.

Голяндські кольоністи в Україні мають бути дуже невдоволені і пишуть домів листи, що місцеве населення уважає їх за німців і бойкотує. Кажуть, що їм тяжко жити і хотілиб вернути назад до Голяндії.

В НОВІЙ ҐВІНЕЇ ДАЛЬШІ УСПІХИ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПОЛУДНЕВО-ЗАХІДНЬОМУ ПАЦИФІКУ. — Японці боронять останніх своїх позицій в Новій Ґвінеї як ті, що рішились згинути, а не відступити. Не зважаючи на те, їх окружається щораз тісніше. На тому терені боїв заноторано 75 знищених або ушкоджених ворожих літаків, 30 браж і два кораблі, включно з кружляком.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ від. 59. повідомляє всіх своїх членів і членниць, що збори відбудуться в неділю, 5. вересня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в од. 2. пополудні. Взиваємо всіх членів, щоб прийшли на час і вирішили товариські справи. Рівнож пригадуємо всім членам і членицям, що припадає 50-літній ювилей У. Н. Союзу, вчасі якого кожний член повинен приєднати нового члена до батька Союзу, як презент. Взиваємо всіх членів приєднати по одному членови на ювилей. — За уряд: Г. Монюк, предс.; Л. Бих, кас.; М. Галькевич, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 4. вересня, в годині 7. ввечір, в гали 74 Герис Евеню. Обовязком кожного члена є прийти на збори, бо є важні справи до вирішення. — С. Бардачевський, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 5. вересня, в гали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Присутність всіх членів конечна. — Уряд.

ПІДПИРАЙТЕ БИЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", А ТИМСАМИМ ПІДПРЕТЕ „СВОБОДУ".

МОЖЕ СТАТИ ПІДСЕКРЕТАРЕМ СТЕЙТУ. На місце недавно уступившого підсекретаря стейту, Сомнера Велеса, як догадуються, готов прийти Брекенрідж Лонг, дипльомат для карієри, що працює в департаменті стейту вже довгі літа.

ТАРЗАН, ч. 829. Перешкода.

Підчас перших відвидин у місті, Зіла, зо своїми дикими звичками з джунґлів, попала в конфлікт з поліцією. У вязниці почула крик Тарзана, і рішила йти йому на допомогу.

Загониста дівчина з джунґлів побігла попри своїх сторожів. Вони скрикнули здивовані, як вона звалила їх на землю.

З усміхом Зіла вискочила через відкриті двері вязничної кімнати.

Але на коритарі вона попала на іншого сторожа, котрий хотів її схопити.